

Grunda havsvikar kryllar av liv

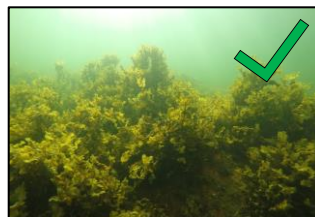
(Biologiska mångfaldens dag 22 Maj)

För att uppmärksamma biologiska mångfaldens dag ska vi ta en liten titt på våra grunda havsvikar. Ibland är det lätt att glömma hur viktiga dessa är och hur många arter som faktiskt lever i dem.

Vad är en havsvik? Havsvikar är oftast skyddade miljöer i havet med stor artrikedom. Den höga biodiversiteten i havsvikarna beror dels på att dessa platser är skyddade från vågor och vind, vattnet värms upp snabbare under våren och salthalten är ofta lägre än i resten av havet. Havsvikarna erbjuder därför med sin varierande miljö utmärkta levnadsområden både för växter, insekter, fiskar och fåglar.

Varför skydda havsvikarna? Havsvikarna bistår människor med viktiga ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster såsom livsmedel i form av fisk, näringar såsom fiske och turism, rekreation genom bad, båtliv och fritidsfiske samt kulturarv genom gamla fiskelägen. En ren och fin havsvik uppskattas således av både lekande fisk och av badande människor.

Hur påverkas havsvikarna av människan? Med åren har människans effekt på havsvikarna blivit betydligt mera synliga. På grund av sitt läge mellan land och öppet hav får havsvikarna ta emot den största belastningen från land. Näringsämnen från jordbruk, muddring och avlopp leder till övergödning, algbloomningar och grumlighet. Detta i sin tur leder till att ålgräs och kransalger får ge vika för långa och snabbväxande arter såsom axslinga, hornsärv och ålnate. Några få arter tar över och artrikedomen minskar. Fiskars lekstråk försvinner och havsvikarnas förmåga att binda näring försämras. Resultatet i slutändan är en grumlig vik som ingen kan använda, varken djur eller människor. Utöver dessa försämras havsvikarnas tillstånd också av byggandet nära vattnet, byggandet av bryggor samt av båttrafik. Forskning har visat att områden vid bryggor och båthamnar har lägre biodiversitet än områden man inte exploaterat.

Vad kan vi göra för att skydda den biologiska mångfalden i havsvikarna? Havsvikar hör till de mest artrika områden i havet och ändå glöms dessa ofta bort i kommunernas detaljplanering. För att i framtiden undvika att våra havsvikar blir fyllda med blågröna alger, och på så sätt odugliga som både lekplats för fisk och badplats för människa, är det viktigt att man i planeringen och förvaltningen av landområden tar hänsyn till effekten som aktiviteten på land har på vattnet runtom. Med andra ord, är exploateringen av hittills oexploaterade områden mera viktigt än att vi har en frisk och välmående natur? En havsvik som kryllar av liv och som både är vacker och ren är någonting som både människor och djur kan njuta av.